

Stark

KÄK

Turun Yliopiston Savo-Karjalaisen Osakunnan äänenkannattaja

N:o 4

1960

... ja ihmisille hyvä tahto

Ihmistä on ponnisteluineen sanottu kokeeksi — biologiseksi olennoiksi, jotka alhaiseen luontoonsa ja tarpeisiinsa sidottuna pyrkii kohti henkisyttä, täydellisyttä. Kukin meistä yksilönä on tämän kehityksen eri tasoilla.

Kansakunnat kokonaisuutena edustavat omalla tavallaan vastaavaa kehitystä, ponnistelevat eri tasoilla.

Oma kansamme joutui vain vähän yli neljävuosikymmentä sitten erääseen kehityksensä ratkaisevimpaan vaiheeseen — samaan, jossa paraikaa monet nyt valtiollisen itsenäisyytensä saavuttaneet kamppailevat — sisäiseen veljessotaan.

Talvisodan tapahtumat osoittivat kansamme suoriutuneen kypsyysskokeestaan. Meille on nyt kuitenkin tuotu eteemme tarkasteltavaksemme taiteilijan näkemyksellä väritetty luonnekuva itsestämme. Käytetyt värit ja varjostukset edustavat sitä puolta, joka on meille vähemmän tuttu.

Jää nähtäväksi, olemmeko kypsät tunnustamaan omiksemme myöskin nämä yhteiset piirteet: eripuraisuus, itsekkyyt, kateus ja katkeruus.

Pieni pisara yksin on voimaton, mutta jatkuvasti synnytettyinä se uurttaa kovankin pinnan.

Jospa me menneisyydestä, aikaisemmista kokeista oppia ottaen saisimme nykyhetken suhteissamme lähimmäisiimme itsekieltämyksen, rakkauden ja hyvän tahdon pisaroita.

Silmäys ympärillemme, turvallisilta näyttävien ympyröitemme ulkopuolelle, osoittaa, että hyvälle tahdolle on runsaasti tarvetta.

Akateemisen nuorison on omalta osaltaan muutettava huomispäivän voitoksi tämän päivän virheet.

JOULUN EDELLÄ

E
N
N
E
N

JA

*miten surullisia
nämä riemunkirjavat kuvat
kadut juhlaivalaistut
hurry up now but take it easy
ja ennen kaikkea: keep smiling*

*kaikkialta pilkottaa
mammonan kivinen nauru*

*tähti
suuri ja loistava
Airam
Airam Airam
katsokaa
rauha maassa
hyvä tahto ihmisillä:
hiukan alennusta
käteisellä*

Aune Tarnanen

N
Y
T

TAIDEARVOSTELIJAN TIE

Kuvataiteiden ymmärtäminen ei ole yksinkertaisimpia asioita. Pelkkä innostus tai halu ryhtyä taidekriitikoksi ei tee kenestäkään hyvää kriitikkoa, mutta innostus on eräs sen edellytys. Arvostelijan tie on mutkallinen, erikokoisesti juuri taidearvostelijan tie.

Taiteilija on mitä suurimmassa määrin oman aikansa lapsi — usein jopa edellä aikaansa. Arvostelijakin on oman aikansa lapsi, mutta usein valitettavasti ainoastaan tästä. Päästäkseen ”samaa veneeseen” taiteilijan kanssa, olisi tulevan kriitikon teoreettisten opintojensa lisäksi hyvä saada myös käytännöllistä koulutusta rinnan arvosteltaviensa kanssa.

Kukaan ei synny kriitikoksi; siihen opitaan, kysytään. Nuori aloittelija on täynnä intoa ja teorioita ja on valmis ylistämään ja teilaamaan mielensä mukaan. Aika hioo kuitenkin särmät, ja vanhemmat arvostelijat kärsivät usein päinvastaisesta virheestä, ”yleispyöreystä”. Näiden kahden vaihtoehdon välillä sitten pitäisi osata tasapainoilla.

Tärkein pulma, mikä tulee heti alussa arvostelijan esteen, on aidon erottaminen epäaidosta, eli hyvän erottaminen huonosta. Tuskinpa löytyy kriitikkoa, joka ei joskus erehtyisi arvostelussaan, sillä usein vasta aika näyttää, mikä teos säilyttää arvonsa myös jälkimaailman silmissä. Se, mitä nykypäivän arvostelijat ylistävät, voi parinkymmenen vuoden kuluttua olla unohdettua. Tai päinvastoin: joku van Gogh, joka nykyään on loistavimpia nimiä taidehistorian lehdillä, ei oman aikanaan saanut todellakaan yhtä ainoaa tauluaan kaupaksi. Arvostelijat hymyilivät pilkallisesti, koska eivät ymmärtäneet. Kysymyksensä hän oli ensimmäinen ekspressionisti. Vincent ei suinkaan ole ainoa esimerkki väärinymmärretyt neron kohtalosta. Tarvitsee vain lukea muutama taiteilijaelämäkerta; ne puhuvat omaa, surullista kieltään arvostelijoiden ”inhimillisistä erehdyksistä.”

Nykyään suuntaus on toinen, kriitikot ovat tulleet varovaisemmiksi. Pyritään tuomaan

esille hyvä ja vaikenemaan mitättömästä. Tämä on antanut aihetta syyteeseen, että aikamme taidearvostelijat ylistävät mitättömiä kykyjä. Totta on, että nyt kartetaan liiallista superlatiivien käyttöä, ja myös aloittelevien taiteilijoiden armoitonta nujertamista. Ymmärrettävä arvostelu alkutaipaleella voi saada nuoren ihmisen jopa ylittämään tavanomaisen tasonsa. Arvostelijat ovat heränneet tajuamaan vastuunsa. Yleisö luottaa usein (liikaakin) sanomalehtien taidepalstoihin ja suorittaa ostonsa suurelta osalta niiden mukaan.

Joskus puhutaan objektiivisuudesta. Sana on kuitenkin väärä — kaikki arvostelu on enemmän tai vähemmän subjektiivista, eikä se ole mikään kielteinen piirre. Kuitenkin tämän subjektiivisuuden tulee palvella taidetta, ja arvostelijan tulee pyrkiä olemaan välittäjänä taiteilijan ja yleisön välillä. Välittäjän tehtävä on erityisen vaikea silloin, kun kysymys on modernista taiteesta. Naturalismia ymmärtää melkein mies kuin mies, mutta monen on vaikea käsittää taideteosta, joka ei näytä esittävän mitään todellista. On helppoa nauraa viiva-värikoosiolle, kun ei sitä tajua esteettisesti merkittäväksi. Ihmetellään, miksi taiteilija on maalannut lehmän siniseksi ja pannut sen leijailemaan pilvien yläpuolella. Ei millekään kunnan mansikille pälkähtäisi sellainen päähänsä. Mutta taiteilijan päähän sellainen on pälkähtänyt. Arvostelijan tehtävä on saada yleisö ymmärtämään, että taiteilijalla on rajaton vapaus toteuttaa näkemyksiään ja mielikuviaan, tarvitsematta noudattaa värin ja muodon arkista totuudenmukaisuutta.

Ja lopuksi: arvostelun kirjoittaminen on arvostelijan omaa taidetta. Rutiini ja lehtimiestottumus on vain haitaksi. On hyvä kirjoit-

MYSTILLISTÄ MODERNISMIA

Symboleilla ei ole vastinetta fyysisessä ajan ja paikan maailmassa. Ne elävät itse- näistä elämänsä runon irrationaalisessa ei- olevaisuudessa, jossa tavalliset elämänilmiöiden koordinaatit eivät pidä paikkaansa ja jossa arvojen uudelleen arviointi on tarpeen. Tuntuu, että (kirjailijan nimi) on syventänyt näkemystään puhtaasti metafysisen intention linjalla, tähdäten niihin substansseihin, joilla koko täällä oleva (Dasein) lepää. Etc . . .

Sattuvasti sanottu eikä totta. Sitä kutsutaan nykyisin runouden arvosteluksi. Puuttumatta sen tarkemmin sanaan arvostelu, joka käsityksemme mukaan on arvostamista oman mitan mukaan, kysymys miksi jotkut ihmiset vaivautuvat pettämään itseään. Kieltämättä niin sanottu "moderni runous" on saattanut kriitikot sellaiseen tilanteeseen, josta selviydytään vain kirjoittamalla "moderni" arvostelu, joka saisi Herakleitos Hämärän kateudesta vermilionin vihreäksi. Saattaa olla, että jotkut näistä hämäristä miehistä ovat vakavissaan ja uskovat sanan selityksiinsä. Hyvä näin. Partiossa opimme kunnioittamaan toisen vakaumusta. Uskomme on, että jokainen saa kaikesta niin paljon kuin mitta vetää, toisin sanoen meille riittää se totuus, jonka pystymme käsittämään.

Lähinnä ihmetyttää se yksipuolisuus, jota kritiikkiin taipuwait runosymbolien selvittäjät harrastavat. On ilmeistä, että osa runoilijoista on vaihtanut lyyransa helmitauluun, mutta sitä ihmettelemme, kuinka kriitikot turvautuvat yksinomaan laskutikkuaan, voisipa ilkeyksissään suositella arvostelijalle uutta nimitystä; laskutikkuinvalidi.

Arvostelijat kirjoittavat ensin viisaasti siitä, kuinka runo liikkuu irrationaalisissa kor-

taa arvostelut moneen kertaan; kirjoittaessaan huomaa ehkä aivan uusia puolia asioista. Jokaisen lauseen tulisi merkitä jotakin, eikä olla mukana vain palstantäyteenä. Yksi liuska asiaa on parempi kuin kolme asian vierestä. Tämän tajuaa tehtävänsä merkityksen ymmärtävä taiteen ystävä.

Liisa Silander

keuksissa eikä sen välttämättä tarvitse olla suhteessa kokemamme maailman kanssa ja tämän jälkeen yrittävät kiitettävällä harrastuksella palauttaa sen kokemuspiiriimme fyysikan kaavoilla. Ei ihme että eräänlaista meta-kritiikkiä syntyy.

On selvää että meidän tulee yrittää ymmärtää runo, sillä on vaikea arvostaa sellaista mitä ei käsitä. Tietysti voi palvella tuntemattomia jumalia, mutta se sopinee vain "kilteille tanteille" kahvin ja "värmutin" väliin.

Runolla voi (ja tulisi) olla vahva sisäinen logiikkansa, vaikka sen symbolit eivät pohjaisikaan siihen "hyvin komplisoituneeseen havaintostruktuuriin" jota me nimitämme maailmaksi. "Tämä on retki tunnetun kielen läpi, seudulle joka ei ole paikka.". Kyllin kauan on taide jäljentänyt, tosin näyttänyt meille, että oliot voidaan nähdä toisellakin tavalla, mihin olemme tottuneet. On edistystä, että se vihdoinkin pyrkii luomaan.

Omalta osaltaan kaikenlaisen salaviisauden syntymiseen ovat vaikuttaneet ne lapsenmieliset varjosilmät jotka kuvittelevat, että rinnastamalla mahdollisimman kaukaisia asioita luodaan moderni lyriikka. Tietysti jokainen assosiaatio on tavallaan mielekäs; ovathan ne usein tarpeiden sanelema, mielenkiintoisia kenties psykoanalytikoille, mutta runoa ne eivät ole. Tämän lajin yrityksiä näkee harva se päivä osakuntalehtien ja arvon yo-lehdenkin palstoilla. Näiden symbolikuvat ovat sitäpaitsi hieman vanhahtavia, neonvalo-nostokurki-asfaltti-yksinäisten kidutettujen-lyriikka kulutettiin loppuun jo 1920—30-luvulla. Annettakoon "Valtatie" kokoelman nukkua hyvin ansaitsemaansa unohduksen unta. Symbolien tulee olla siinä määrin yksiselitteisiä, että assosiaatiot toisesta toiseen ovat mahdollisia. Tähän tulisi runoilijan pyrkiä. Samalla hän pelastaa monta nuorta uskalikkoa valehtelemasta, ja ennen kaikkea fyysiikkaa ei tarvita. Se on niin monelle humanistille kovin vaikeaa, käsitteekin saattavat sekaantua, tulee mitatuksi aikaa valovuosilla.

Emme vastaa mielipiteistämme, mutta väittelemme mielellämme ja perustelemme

HOROSKOOPPI VUODELLE 1961

By Stefan Harrold
Käk Foreign Service

TAMMIKUU. Suomen EFTA-neuvottelut ajautuvat karille. Hallitus kaatuu, ja uusi hallitus ryhtyy kiireesti neuvotteluihin "sisäkuutosten" kanssa.

HELMIKUU. Radioaktiivisuus Norjan rannikolla nousee yli kriittillisen pisteen. Seurauksena tästä sunnuntaihihtäjät eivät voi enää ajatellakaan lumen syömistä.

MAALISKUU. Turkulainen osakuntalehti V.S.O.P. hyväksytään yksimielisesti Kansainväliseen Keltaisten Lehtien Rekisteriin. (The International Register of Yellow Papers.)

HUHTIKUU. Neuvostoliitto hyväksytään Atlantin liittoon ja Kiinan suurlähettiläs marssii pois Kremlistä — sanomatta sanaakaan. Lukuisia filmitähtiä kuolee ja uusia syntyy.

TOUKOKUU. Jääkarhut muuttavat pohjoisemmaksi Helsingin kaduilta lumen alettua sulaa Mannerheimintieltä. Teekkarit tempaisevat: He hihtävät viestiä Siiri Rantasta vastaan Aleksanterin kadulla.

KESÄKUU. de Gaulle vetäytyy murjotamaan metsästysmajaansa Fontainblau'ssa. Churchill, Adenauer ja kirjailija W. Somerset Maugham tapaavat Rivieralla.

väärät — mielipiteemme teidän vääriä ajatuksianne vastaan. Postilaatikkomme on käytettävissänne.

Ps. Jumalan olemassa olosta emme väittele, jätämme sen lukioluokkalaisille.

HEINÄKUU. Helleaalto raivoaa New Yorkin seuduilla. Tuhansista autoista kiehuu jäähdytinvesi kuiviin. Floridassa sataa lunta, ja Suomi solmii pakkasnestekauppoja suosituimmuusklausulin ulkopuolella.

ELOKUU. Avery Brundage saa vatsahaavan ja prinsessa Margaret kaksoset. Muuten jopa Kongossa ja Algeriassakin rauhallista. Vain Lumumba joutuu kotiarestiin.

SYYSKUU. Neuvostoliitto vuokraa suurrehkon määrän järviä Vienan Karjalasta suomalaisille muikunpyytäjille. Suomalainen ministerivaltuuskunta palaa Helsinkiin kansanjoukkojen riemuitessa.

LOKAKUU. Joku tunnettu valtiomies kuolee ja hänet haudataan sotilaallisin kunnianosoituksin. Suomalainen keksijä keksii aineen, jolle ei toistaiseksi ole keksitty käyttöarvoa.

MARRASKUU. Marraskuun vallankumouksen vuosipäivänä Neuvostoliitto lähettää miehitetyn avaruusraketin Kuuhun. Jostain ennalta arvaamattomasta syystä se joutuu kuitenkin Marsiin, jonne venäläiset perustavat ensimmäisen eurooppalaisen siirtokunnan.

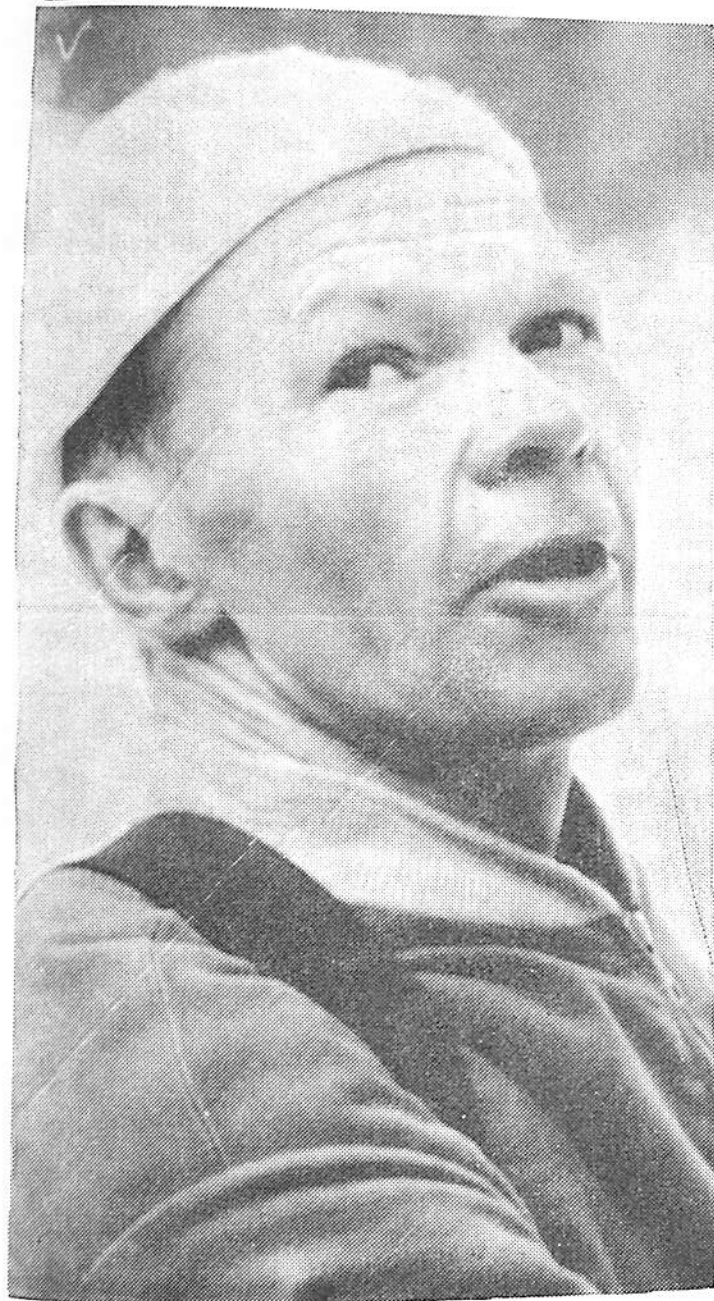
JOULUKUU. Kirjallisuuden Nobel-palkinnon saa hieman yllättäen afro-aasialainen hieroglyfi-opin, etiikan ja filosofian professori Bukumuku runostaan, joka vapaasti suomennettuna on otsikoitu: Mistäs tulet, kustas tulet...? — Vuosi päättyy — kuin päättyykin.

I T A L I A N L E N T Ä V Ä Y L I O P P I L A S

Italian lentävä ylioppilas Livio Berruti, 21, räjäytti yhden niistä pommeista, jotka saivat Rooman Stadio Olimpicon murit vavahtelemaan. Voittaessaan Rooman kisojen 200 m juoksun hän sinetöi valkoisen rodun pikajuokuhegemonian vuonna 1960. Berruti on viime vuosina kuulunut Euroopan sprintterien parhaimmistoon. Vaikka hän jo ennen kisoja oli tekaissut ajat 10.2 ja 20.7, ei Berrutia pidetty asiantuntijapiireissäkään varsinaisena mitaliehdokkaana. Mutta sinä helteisenä lauantapäivänä, jona 200 m juostiin, Berruti oli 20.5 sekunnin ajan Stadio Olimpicon herra. Tumma Berruti on tyypillinen opiskelijanuorukainen. Hän on hontelo, 181 cm pitkä ja painaa vain 66 kg sekä on kaiken lisäksi likinäköinen. Pitääkö hän tummia laseja likinäköisyyden takia, vai muuten, onkin jo eri juttu — eikä kuulu meille. Jos löytäisimme omien opiskelijoittemme keskuudesta edes likinäköisiä huippusprinttereitä, soisimme heille varmasti mielellämme "etuokeisuuden" käyttäen aurinkolaseja — kilpailuissakin.

EERO, 41, HIIHTÄÄ YHÄ...

Näin otsikoi eräs suuri päivälehti urheilupalstoiltaan, eikä otsikossa mitään vikaa olekaan. Mutta kun jo Falunin MM-kisojen jälkeen samaisen ja monen muun lehden palstoilla haikailtiin Eeron vanhuutta, niin siinä tehtiin pieni laskuvirhe: Hämytsaaren Eerolla oli vielä tuolloin parhaat "lumet edessään.

"Eero Suurta", savolaista suurhiihtäjää on turha käydä esittelemään. KÄK-ehti jukaiseekin Eeron kuvan vain siksi, että se toimituksen mielestä symbolisoi hiihtokauden alkua. Tiedämme kaikki, että jo monta kuu-kautta ennen joulua, on Eero palannut hikisenä lenkeiltään — ne ovat niitä uurastuksen tunteja, joita me penkkiurheilijat emme tavallisesti muista, mutta ne ovat myös niitä tunteja, joista koostuvat monet ilonaiheet talvisilla kisaladuilla. Savo-Karjalaiset opiskelijat toivottavat Eerolle "sujuvaa" talvea.

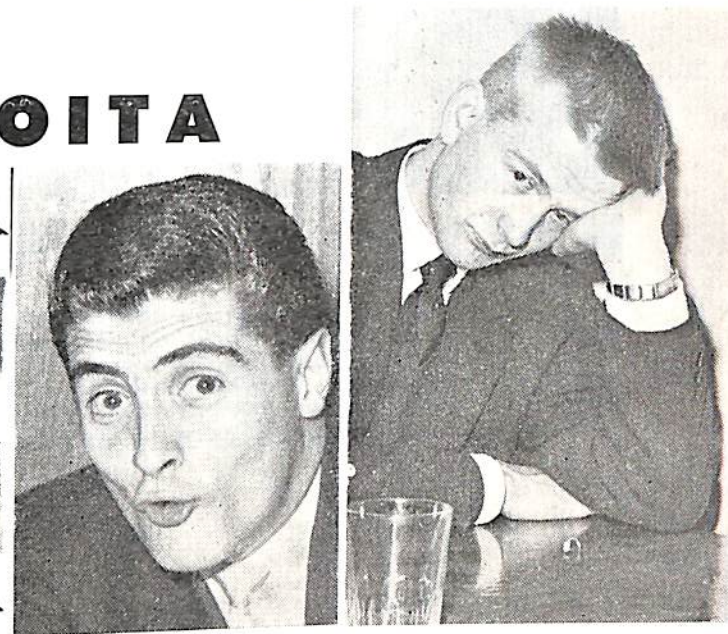
SENIORIJUHLAN KAMERAKIERROS

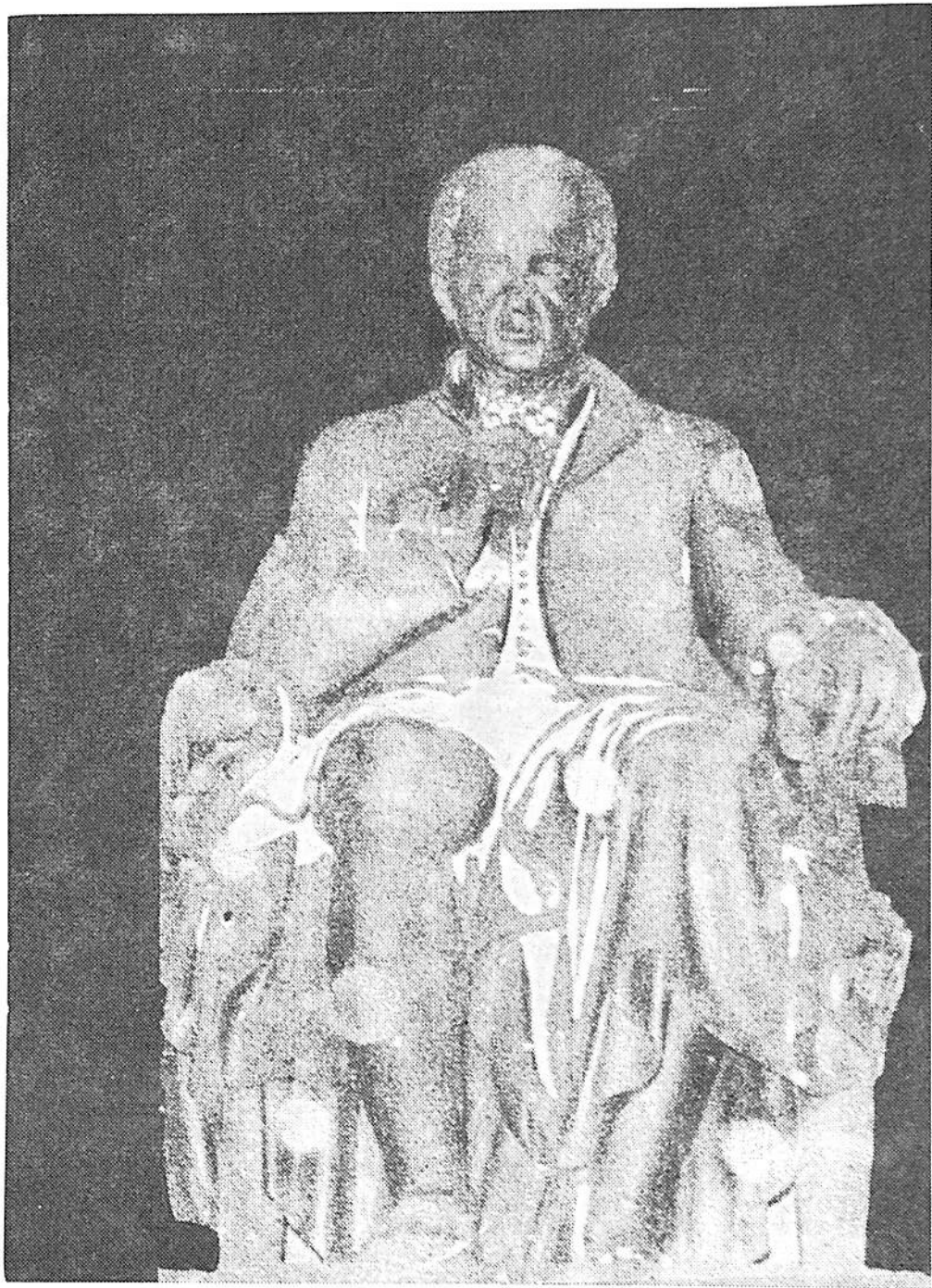
K
y
ö
k
i
n
p
u
o
l
e
i
t
ä

S
K
O

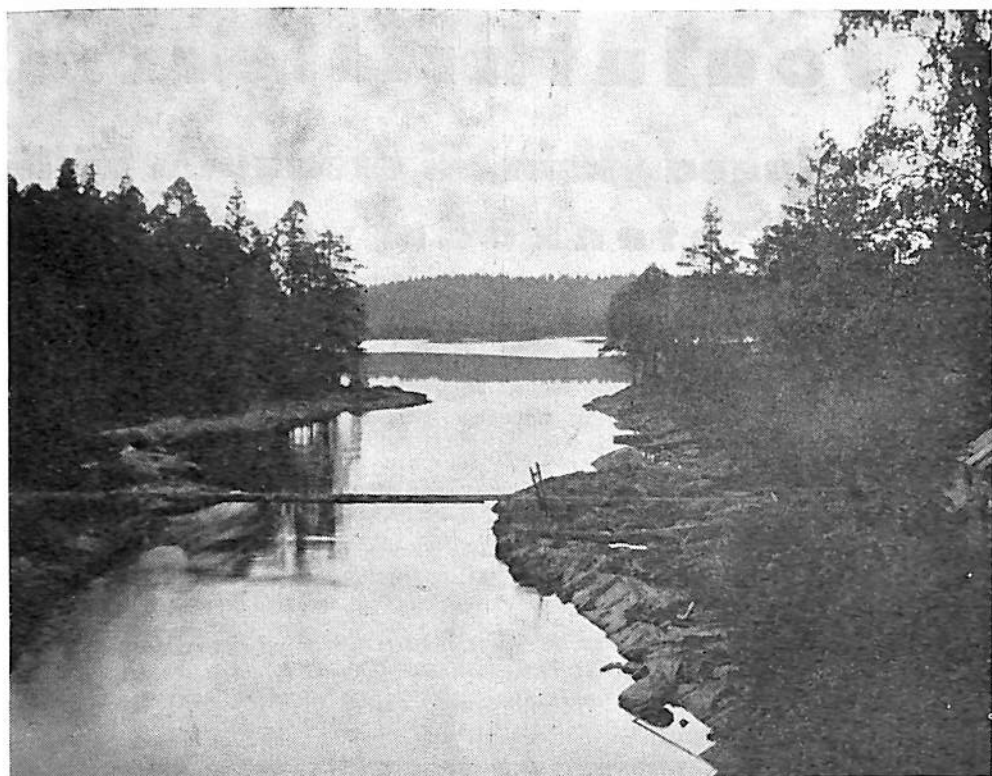
SAKSITTUJA SALAMOITA

KELLO YKSITOISTA...

... painui jähmettyneen kaupungin ylle ehdoton yö. Kuutamona heittyi harmaille taloriveille ja kaduille, joiden suoria linjoja ei katkaissut ainoakaan tumma puunlatva. Ei kulkijan askelta kuulunut, ei koiran haukhdusta. Äänetön kaupunki oli silloin vain ryhmä massiivisia, jähmeitä talokuutioita, joitten lomissa entisaikojen suurmiesten ja unohdettujen hyväntekijöiden vaite-
liat, ikuisiksi ajoiksi pronssiin kahlitut patsaat koettivat keinotekoisine kasvoineen olla edes jonkinmoisena muistona siitä, mikä kerran oli ollut ihminen... Albert Camus (Rutto, La Peste)

VEET VIIHTYY ...

Veet viihtyy, tyrskyt tyventyy:

vuo syventyy.

Häät häipyy, vieraat vähenee:

yö lähenee.

Yö uinua sun syleilyys,

suur'äisyys.

OTTO MANNINEN

Jouluthrilleri:

Ei saa lukea yksin, ei etenkään yöllä.

Ei etenkään yöllä.

Sober Miettisellä oli hyvä olla. Ehkä se johtui joulusta, ehkä ei. Sober nojasi ikkunalautaan katsellen ulos kadulle jossa ihmiset menivät menojaan ja joulu teki tuloaan. Satoi hiljalleen lunta, taivas oli silloin harmaa ja jostakin kuului raitiovaunun teräksinen meno. Aattoillan tihenevä hämäryys solui kadulle, joulupukin odotus tiheni.

Sober kääntyi ja katseli mietteliäänä lukukammiotaan. Vähän autioltahan se näytti vaikka hän oli kuusenkin hankkinut, kynttilöitäkin ja suuren punaisen joulukellon. Kuitenkin Soberilla oli turvallinen joulumieli. Ei puuttunut kystä. Äiti oli muistanut poikaansa kaukaisilla mailla. Pari joululahjaakin oli, toisessa oli solmio ja toisessa villasukat, niin oli ainakin aina ennen ollut ja miksikä maailma muuttuisi.

Sober sytytti oppiumpiippunsa ja katseli mietteliäänä eteensä. Haikkea, yksinäisyyden värittävä iäisyystunto alkoi kaikertaa rintaluissa. Ei ollut ketään, jota kohtaan olisi voinut osoittaa hyvää tahtoaan. Sober päätti osoittaa sitä itseään kohtaan ja viritti kynttilöihin tulen, avasi jouluglögipullon, radion ja sydämensä jouluntulolle.

Radiossa tuli joulu Töllinmäelle kuten ennenkin, miksikä maailma muuttuisi. Sober alkoi raadella kinkkua ja tuhota toden teolla glögiä. Soberille tuli entistä parempi olla, tuppasi ihan laulattamaan. Sober lauloi tuon iki-ihanan Sylvian joululaulun. Ei se ihan nuotilleen mennyt mutta kyllä se viihdytti. Olisipa nyt ollut hiu-maa seuraa, olisi vedetty väkikarttua ja viisuja. Mutta tapeltu ei olisi, ei niin mil-lään, kun oli joulu.

Kesken tihentyvän yksinäisyyden kuului ovelta vaativa koputus. Sober ilahtui. Jännityksestä väpäjävin sydämin hän avasi oven. Totta tosiaan se oli joulupukki.

— Terve, sanoi joulupukki nojaten kodikkaasti oven pieleen.

— Terve, sanoi Sober, olen ollut kiltti.

— Saankos tulla sisään, on taidelasia kassissa, painaa niin ikävästi. Mutta hais-
setpa glögille veliseni. Jouluhenki painaa pahasti päälle, vai? Raskasta tämä jouluilo.

— Tottapa haastelet, ilahtui Sober, riisu vällyt niin lauletaan. Ota parta pois
niin näen oletko ystävänä. Vaikka uskon niin, äänikin on Jaakobin ääni.

Joulupukki riisui naamarinsa. Soberista tuntui kuin hyinen henkäys olisi käynyt huoneen läpi. Kynttilöiden kodikkaassa loisteessa Sober katsoi itseään joulupukin vaatteissa. Sober puhalsi kynttilät nopeasti sammuksiin ja heittäytyi vuoteelleen vetäen peiton yli päänsä. Jos tarkkaan kuunteli oli kuin peiton alta olisi kuulunut hiljaa: "Ei, ei koskaan." Pimeydestä kuului kumea ääni: "Ensimmäinen varoitus".

Jouko Puhakka:

TULILANKA

Työttömyystyömaan laturi, vankka, mustaverinen, lautaotsainen mies nelissäkymmenissään, laitto räjähdyspanosta sytytyskuntoon. Dynamiittinalli kiilahteli pienenä hänen jyrkeissä hyppysissään. Sovittaessaan sitä panokseen hän muisti hengessään tukeasti hymyillen vaimonsa tämänaamisen puheen.

— Sattuu noita työmaataturmiakin vähän väliä. Ole nyt sinä varovainen!

Näin päiväili muijankaiskero aamukahvia juotaessa ja rapisteli eillistä sanomalehteä. Ole varovainen! Eikö vain sitä toltuttanut hänelle niin ikään täällä työmaalla eräs vanhako äijänkappänä, jota sanoivat Kivenuoliaiseksi. Hän, virkaatekevä laturi, tiesi tuon ukon myös kantavan laturin paperia taskussaan. Ehkäpä se kadehti häneltä tätä hommaa, joka oli helpompaa, vaikkei sen paremmin palkattua kuin lapiotyö. No, kyllä kai nyt sentään hän, vanha sotapioneeri ja iänikuinen panostaja, osasi käsitellä räjähdysaineita. Vaarallista tämä puuha saattaisi olla äkinäiselle poropeukalolle. Hänelle se oli jokapäiväistä, yhtä jokapäiväistä kuin kaikki muukin nykyään: työ, lepo, kotielämä ja ne vähäiset huvit, jotka eivät enää huveilta maistuneet, jos niitä nyt oikein ajatteli. Elää tietysti kuitenkin täytyi, tuntuipa miltä tuntui; elää ja olla varovainen.

Laturi painoi nallin hitaalla, mutta voimakkaalla liikkeellä dynamiittipötkyn sisään. Tässä saisi taas kyytinsä niskuroiva kivi, ja viemäriytyö pääsisi jatkuamaan. Tulilanka oli jo paikallaan. Tässä vaiheessa kaivumiehet olivat jo häipyneet suojaan, mikä minnekin. Järvenrannasta kylään kohoavan viemäriojan alkutaipaleella ammuttaessa ei panosta tarvittu tákätä, peittää, koska läheisyydessä ei ollut asumuksia, ei teitä, eikä sähkö- tai puhelinlankoja.

Työmaalle johtavalla polulla seisoi kuitenkin vahtimies punaista lippua heilutellen, ettei kukaan tulisi vaaranalaiselle alueelle. Laturin taas oli ilmoitettava kaikuvalla huudolla tulilangan palavan ja paukun tulevan. Näin oli tapa.

Laturi sytytti tulilangan, jonka mustaa päätä oli vuolaissut halki. Hänen kätensä ei vapissut. Tuli tarttui ensi

hepuulla ahnaasti mustaan ruutiin. Ohut savukierre kohosi ja haihtui kevättälviiseen maisemaan. Laturi haistoi ruudin pistävää käryä ja katsoi, kuinka tuli pistäytyi sytytyslangan sisään ja vaelsi sentin sekunnissa kohti räjähdyspanosta. Hänen jalkansa nykivät jo juoksuun viädäkseen miehen turvaan. Mutta toisaalta olossa ja viivytelyssä tässä vaarallisessa paikassa oli jotakin laturia himottavaa. Ikään kuin piru olisi kuiskinut, että jääpäs, katsotaan, kuinka käy... Mutta hän nousi kuitenkin polviltaan ja lähti verkkaan kävelemään. Hänen velvollisuutensaahan oli huutaa:

— Ampu tulee...! Jo palaa...!

Toiset kurkistelivat kukin kolostaan laturia ja ajattelivat, että tuolla se vasta on kirottu tapa pelotella muita: laskee tai tuntee nahoissaan, koska paukahtaa ja jouduttautuu suojaan aivan viime hetkessä. Kerran se erehtyisi ja saisi kivenmukuran hartioihinsa tai vallan kalloonsa, eikä voitaisi toisia syyttää. Kivenuoliaininkin, se toinen, viraton laturi, katsoi pullistunein silmin ja huuliaan lipoen paksun koivun takaa miestä, joka kääntyi vielä tähyämään taakseen ja melkein pysähtyi huutaessaan jälleen voimakkaalla, hiukan römeällä äänellään:

— Jo palaa...!

Tulilanka lyheni sihisten, liekki nokki ahkerasti edestään ruutijytysiä, tulelle lemmessä antautuvia. Se painui poranreikään jouduttautuen kohti nallia, jonka syttyminen päästäisi valloilleen panokseen kätketyn äkkiivoiman.

— Palaa...!

Laturi kulki kuin unessa vieden vanhasta tottumukselta suojaan elämäänsä, joka kuitenkin, jos sitä ajatteli, oli tätänykyä niin samantekevää, tympeätä. Viidentoista, kenties jo kymmenen sekunnin kuluttua maa järkähtäisi syytäen uumenistaan ympärilleen muraa ja kivenlohkareita. Sellainen murskaksi osuessaan helposti miehen pään. Laturi ei tuntenut elämäänsä tärkeäksi, mutta käveli silti. Hän muisti sattumalta — se oli epätavallista hänenlaisensa harvassyisen miehen lukemaksi, muistamaksi ja ajattelemaksi — nähneensä jostakin lehdestä väitteen, että joihinkin tapaturmiin, esimerkiksi

HYVÄÄ UUTTA VUOTTA

toivottaa KÄK-lehti kaikille lukijoilleen, avustajilleen ja ilmoittajilleen.

Olen varma, että vuosi 1961 tuo lehdellemme paljon uutta. Toivottavasti tämä uusi on pelkästään positiivista.

Karkeasti jaoitellen lehdessä on kolme sarkaa, joita on viljeltävä. Ne ovat: Sisältö, painoasu ja talous. Tämän lehden uudelle toimittajalle — kuka hän lie-neekään — sanoisin: Yksikään noista saroista ei saa jäädä kesannoksi, ja mikä tärkeintä, niitä on viljeltävä varsin tasapuolisesti. On turhaa haihatella, niin kun eräällä taholla on tehty, että kahta ensinmainittua sarkaa voitaisiin ”yliviljellä”. — Ei, lehden talous on se ilmapuntari, jonka lukemia on aina tarkkailtava. Jos nyt joku osakunta haluaa korkeatasoisen lehden, niin primäärinen edellytys sen syntymiseen on juuri tuon em. lukeman korkeus. Sillä luonnostaan selvänhän on pidettävä, että toimittajat tietävät jotain lehtityöstä. — A.W.

liikenneonnettomuuksiin, saattoi olla syynä alitajuinen halu itsetuhoon, itsemurhaan. Tällä hetkellä tuon viisauden paikkansa-pitävyys selkeni hänelle jollakin tavalla lyhyeksi hetkeksi, mutta unohtui ja työn-tyi syrjään ajatuksien tieltä, jotka sekavana ryöppynä muistuttivat, kuinka hän oli ennen pitänyt kiinni elämästä, kuinka tärkeältä se oli tuntunut. Ja minkä vuoksi sitten?

— Palaa...! hoihkaisi laturi, mutta hänen ajatuksensa kulkivat ajassa, jolloin hän oli takertunut elämään oikein kourien sitä, ettei se kallis vaan luiskahtaisi käsistä. No tietysti se oli sodassa jolloin elämästä erkani nopeammin kuin luulikaan. Mutta kyllä silloin elämä maistui! Oli tärkeitä pysyä hengissä, jotta pääsisi lomalle, saisi juoda itsensä humalaan, olla tekemisissä naisten kanssa, vieläpä vain sentakia, että voisi syödä ja nukkua ihmiksi. Sitten sodan jälkeen oli elämässä kiinnekohtia, kun seurusteli ja armasti yhden kanssa, meni naimisiin, sai rintamamiestontin, rakensi, syntyi mukuloita ja odotteli vauraampia päiviä. Niitä ei kyläkään tullut. Elämä painui tasaiseksi, harmaaksi. Jos oli muutosta, se oli vastoinkäymistä: sairautta, köyhyyttä, työttömyyttä. Ja nyt ei elämä enää kohissut suonissa kuten ennen, ei jaksanut enää odottaa mitään uutta ja ihmeellistä tapahtuvaksi. Tympäisi eukko, ärsyttivät lapset, yökötti huitaisten koko olemassa-olo. Sitä ei paljon kohentanut edes silloin tällöin ostettu viinapullo eivätkä sen taluttelemana kylillä — naapurimökeissä viereksityt pyhäneudet.

Tulilanka paloi loppuun, nalli syttyi, laukaisi panoksen ja avasi kiven, kuten oli tarkoitus. Laturi kääntyi katsomaan ja näki räjähdysten syyteet. Eräs miehen pään kokoinen kivi näytti tulevan aivan kohti. Laturi oli ohuen koivun vieressä. Hän siirtyi nopeasti sen taa, seurasi silmä kovana tuota suurenevaa lohkaretta ja tunsu muutamina sekunnin kymmenyksinä karmaisevaa pelkoa. Se pusersi hänet pieneksi ja kapeaksi puun suojaan, löysäsi vatsan ja kiidätti äskeisille ajatuksille kuohuvan vastalaineen:

— Elää, elää täytyi saada! Parhaassa iässä... tässä. Vielä maistui leipä, ihanaasti raukaksi uni. Ja kohta oltaisiin taas keväässä ja kesässä. Hyvä oli elämä...

Kivi iski hirveällä voimalla puuhun, rikkoi tuohen ja päästi tiukkumaan keväisen mahlan, mutta ei tuottanut vahinkoa miehelle. Laturi käänteli vapisevin käsin teräväsärvistä graniittilohkarretta, joka oli ollut vähällä silpoa hänet. Hän pyyhkäisi hihaansa otsalle pisartuneen hien ja katsahti ääneti miehiin, joita juoksi paikalle.

— Saatana, kun menikin läheltä, sanoi Kivenuoliainen tärähtävin päin. — Ole, kuule, varovaisempi!

Oli vielä ammuttava toisen kerran, ennen kuin päästäisiin kaivamaan. Nyt laturi leikkasi hiukan pitemmän tulilangan riittoisasta vyyhdestä ja meni muiden mukana sinne, missä varmasti ei vaaraa ollut.

Tilausmaksut

Savo-Karjalaisen Osakunnan pää-äänenkannattajan sai postin välityksellä n. 650 henkilöä. Näistä oli n. 5 % kunnianarvoisia seniorijäseniämme, joille lehtemme saapuu tös-täkin lähin ilmaiseksi. — Muut sen sijaan mak-savat. Beaanit tekevät sen "luontaisenaan". Niin ainakin ovat menneinä vuosina tehneet...

Civekset sen sijaan tilaavat lehteämme ma-kunsa mukaan. — Tulos: Jossain on yika. Osa-kunnan puitteissa toimiva lehti ei näy kiinnos-tavan. KAIKILLE TULEE JOULUNUMERO ILMAISEKSI, sillä toimituksella — köyhällä toimituksella — on hyvä joulumieli. PS. Taloudenhoitajamme ottaa vastaan joulu-rahaa à 200 mk.

Mahdollisuus hankkia ...

Kaikilla Osakuntamme jäsenillä ja ulkopuolisillakin on mahdollisuus ansaita ylimääräistä elantorahaa. Käen toimitus lupaa kaikista ilmoitushankinnoista edullisen, 10 %:n proviision. Yksinkertainen laskutoimitus osoittaa, että hankkimalla yhden koko sivun ilmoituksen à 8000 mk, ansaitsette 800 mk. Toimitus ja varsinkin sen ilmoitushankkijat tietävät kokemuksesta ker-taa, että kyseiseen ansioon pääseminen ei vaadi paljoakaan.

Niille, joilla oli laskuopissa nelonen, voimme laskea malliksi ansion. Esimerkiksi 100 000 mkn edestä ilmoituksia=10 000 mkn ansio. EIKÖ OLEKIN HELPPOA!!!

Kutsu

KÄK-lehti kutsuu jälleen kirjoituskilpailuun savo-karjalaista heimoa, tai sitä osaa heistä, jotka ovat kirjoittautuneet Turun Yliopistoon. Mahdolliset vastaukset lähetettävä Käen postilaa-tikkoon ennen helmikuun 15. päivään. Jos tälläkään kertaa ei esiinny hengentuotteita, niin olemme valmiit laajentamaan kilpailumme koko savo-karjalaista heimoa käsittäväksi.

AIVAN TYHJÄ ...!

Kirjoitimme lehtemme viime numerossa valittavaan sävyyn, että Käen postilaatikkoo oli käytetty törkeästi väärin. Esim. käytettyjen raitiovaunulippujen säilytyslokerona. — Pankeilla on öiset talletuslokeronsa. (Latojan huomautus) — Ultimaatumimme oli nähtä-västi käsitetty kokonaan väärin, koska nyt ei postilaatikossamme ollut edes sinappisia nak-kipapereita. — VALITETTAVAA, MUTTA TOTTA. Tämän hetken ylioppilasnuoriso ottaa kaiken liian kirjaimellisesti. Emmehän toki tarkoittaneet, että laatikkomme jäisi aivan tyhjäksi.

Eikä toimintaa

ilman olutta?

Kuluneena syksynä on niin oman osakuntamme kuin muidenkin piirissä vietetty monia yhteisiä iltoja milloin naamiaisten, milloin teen tai vain keskustelun merkeissä. Väkeä on ollut melko runsaasti mukana, paitsi joissakin harvoissa tilaisuuksissa. Mikä niistä on sitten harventanut yleisöä? Niistä puuttui se jokin, jota ilman ei enää näytä syntyvän mitään toimintaa — ”Alko”. Pistetäänpä pystyyn mitkä juhlat hyvänsä, ja jos niiden toivotaan onnistuvan, on ilman muuta ainoa tuki ”Alko”. Jo juhlan suunnitteluvaiheessa se virkistää keskustelua ja itse tilaisuudessa ei akateeminen opiskelija voi pitää hauskaa ilman sitä. Montakohan todellista teeiltää on kunnan suojissa tänäkin syksynä vietetty?

Eräissä keskustelutilaisuudessa ilmeni asia melko suoraan: Kun on olutta, on keskustelua ja toimintaa. Saman voi myös sanoa muodossa: Ellei ole olutta, ei ole keskustelua

eikä toimintaa. Onhan tietysti selvä, että ”viini virvoittaa mielen ja kirvoittaa kielen”, mutta onko se ainoa keino saada aikaan jotain? Opiskelija näyttää pelkäävän esittäjäajatuksiaan ”selvänä”, ja ellei prosentit riitä, otetaan joukkosuggestio avuksi. Vai väittäisikö joku olutpullollisen vaikutuksen niin suureksi, että se saisi hiljaisen ja rauhallisen opiskelijan todella toiminnan mieheksi. ”Olutpullon mahti” sen saa aikaan — tottumus siihen, ettei mistään tule mitään, ellei ole pulloa kädessä. ”Vapaa kansa” on ottanut vapauden olla laumaihmissä, yksilöitä vailla omaa selkärankaa. Sillä eihän todella voi olettaa kaikkien varauksettomasti kannattavan moista toimintaa. Vai olemmeko valmiit myöntämään yksimielisesti, ettemme enää viitsi lähteä istumaan iltaa vain tavataksemme ystäviämme kahvita teekupin ääressä, tai vain vaihtataksemme ”selviä” mielipiteitä, joita emme enää kohta taida omistaakaan.

”Postilaatikosta
poimittua”

Savo-Karjalainen Osakunta

Inspehtori Prof. Paavo Voipio
Kuraattori FK Mauno Mielonen

HALLITUS

Emäntä Aila Lehtonen
Isäntä Pertti Puhakka
Taloudenhoitaja Pekka Günther
sekä cives Pirkko-Liisa Helle
Kyösti Kaasinen
Veikko Kuokkanen
Sihteeri Anneli Etholen
Beaanihjaajat Martti Kokkola
Ossi Lindqvist
Seppo Okko
Urheiluohjaajat Pekka Nousiainen
Maija-Liisa Iivanainen
Lehdistösihteeri Ulla Saastamoinen

TOIMITUS

Rehtorinpellontie 4, 18 — puh.: 16098

Päätoimittaja: Aimo Widgren — puh. 16098

Toimitussihteeri: Kyösti Kolehmainen — Puh. 17135

Talous: Marja Tuomisaari, B. 183, Ylioppilastalo
Aune Tarnanen, B, 178, Ylioppilastalo

Lehdistösihteeri: Ulla Saastamoinen, B, 195, Ylioppilastalo

Ilmoitushankinta: Raili Hynninen, A. 53, Ylioppilastalo

